

Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne „Civilitas”

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

65-031 Zielona Góra • ul. F. Chopina 15a lok. 401 • tel. 793 663 866
www.civilitas.org.pl

KRS: 00000 20187

NIP: 973 – 051 – 84 - 29

Zielona Góra, 15.06.2020 r.

Sprawozdanie merytoryczne Zielonogórskiego Towarzystwa Edukacyjnego „Civilitas” za 2019 r.

1. Nazwa, siedziba i adres organizacji

Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne „CIVILITAS”

65-031 Zielona Góra ul. Fryderyka Chopina 15 a lok.401 (**siedziba Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli**)

2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem merytorycznym

Roczne sprawozdanie merytoryczne za okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

3. Władze Towarzystwa

3.1 Zarząd ZTE „Civilitas”

Dobiesław Barczyński - prezes

Agnieszka Zawistowska - skarbnik

Maria Furtak - sekretarz

3.2 Komisja Rewizyjna

Justyna Lejnsztern (J.DEJEWSKA VEL DEJ) – przewodnicząca (od dnia 15.06.2019)

Monika Robaszyńska - członek

Piotr Michalski - członek

4. Określenie celów statutowych organizacji:

Działalność naszego Towarzystwa organizowana przez Zarząd w roku 2019 **wynikała z ogólnych zasad** (zasady społecznej pracy członków, zasady jawnego działania, zasady współpracy członków i instytucji, zasady powierzania wybranych zadań wolontariuszom,

zasad demokracji i praworządności) realizacji części spośród **celów statutowych**, do których należą:

- 1) upowszechnianie wiedzy o prawach i wolnościach człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 2) propagowanie zasad i tworzenie atmosfery demokracji, oraz propagowanie idei państwa prawa;
- 3) propagowanie idei i koncepcji wychowawczych sprzyjających wdrażaniu modelu szkoły kształcącej na rzecz demokracji;
- 4) kształtowanie umiejętności korzystania z procedur demokratycznych;
- 5) prowadzenie działalności edukacyjnej na rzecz upowszechniania demokracji, praw i wolności człowieka w różnych środowiskach i instytucjach ze szczególnym uwzględnieniem szkół i placówek oświaty;
- 6) udział w rozwiązywaniu najważniejszych problemów społeczeństwa demokratycznego takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne, uzależnienia, agresja, nietolerancja oraz propagowanie zdrowego stylu życia, ochrony i promocji zdrowia, ekologii, rozwiązywania problemów poprzez mediacje i negocjacje;
- 7) reagowanie na zdarzenia związane z naruszaniem praw i wolności człowieka oraz zasad demokracji;
- 8) poznawanie i propagowanie mechanizmów ochrony praw obywatelskich, praw i wolności człowieka w Polsce i na świecie;
- 9) uczestniczenie w działaniach na rzecz integracji europejskiej, rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 10) udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa;
- 11) działanie na rzecz osób starszych, w tym w wieku emerytalnym, na rzecz osób niepełnosprawnych, szczególnie dzieci;
- 12) promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy.

4.1 Podstawowy przedmiot działalności wg PKD:

- 1) 80 42 B organizowanie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, nauczycieli, rodziców i innych grup obywatelskich i zawodowych,
- 2) 80 organizowanie kursów seminariów, konferencji,
- 3) 80 kontakty z różnymi organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą,
- 4) 22 1 prowadzenie działalności wydawniczej,
- 5) 80 prowadzenie poradnictwa, szkoły lub placówek oświatowych,
- 6) 80 42 B organizowanie spotkań edukacyjnych,
- 7) 80 42 B organizowanie konkursów, olimpiad wiedzy i umiejętności,
- 8) 80 monitorowanie problemów i zjawisk społecznych,
- 9) 80 kontakty z mass – mediami dla potrzeb edukacyjnych oraz publikacji stanowisk.
- 10) 85 organizowanie festiwali filmów edukujących o prawach człowieka.

5. Informacja o posiadanych jednostkach organizacyjnych

ZTE „Civilitas” nie ma oddziałów terenowych. Organizacyjnie dla realizacji celów statutowych członkowie mają możliwość działania w ramach:

- Zespołu Praw Dziecka,
- Zespołu Integracji Europejskiej,

- Programu Wychowania w Kulturze Praw Człowieka,
- Projektów edukacyjnych i innych,
- Lubuskiego Ośrodka Edukacji Ustawicznej „Civilitas”. Ośrodek ten jest niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego wpisaną do ewidencji niepublicznych szkół i placówek Urzędu Miasta Zielonej Góry pod nr ewidencyjnym: KO.II.142/20/98 oraz do rejestru instytucji szkoleniowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze oraz w Bazie Usług Rozwojowych.

6. Działalność Stowarzyszenia

1. ZTE „Civilitas” w swojej działalności skupia się głównie na realizacji projektów. Wśród metod realizacji celów wymienionych w par. 7 statutu stowarzyszenia najczęściej realizowane są warsztaty i kursy, w ramach projektów, w tym we współpracy z Uniwersytetem Zielonogórskim: Instytutem Filologii Polskiej, z którym podpisano 26 czerwca 2017 umowę o współpracy. W roku 2019 z powodzeniem kontynuowano tę współpracę, także jako partner UZ w projekcie *Stucham,rozumiem, działam. Poszerzenie kompetencji językowych cudzoziemców w celu zapobiegania alienacji społeczno-zawodowej*. Realizację projektu rozpoczęto w marcu 2019 roku a zakończenie przewidziano z końcem 2021 roku obejmie 15 grup projektowych. W każdej ok. 11 osobowej grupie przewidziano tematykę praw człowieka. Zadanie jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020. Partnerstwo objęło w roku 2019 zadanie merytoryczne - prowadzenie zajęć z zakresu praw człowieka w wymiarze 8 godzin w każdej z 5 grup liczących 11 osób oraz zorganizowanie cateringu na wszystkie przerwy w zajęciach. Środki finansowe na realizację tych zadań (osobowe i pośrednie) przekazano na wyodrębnione konto ZTE „Civilitas”. Wszyscy uczestnicy zajęć otrzymali także zaświadczenia o ukończeniu szkolenia z LOEU „Civilitas w liczbie 55. Przedstawicielem ZTE „Civilitas” w Zespole Zarządzającym projektem UZ jest Lidia Kaźmierczak, która doskonale wywiązuje się z tego zadania.

2.Również w roku 2019 kontynuowano projekt adresowany do seniorów *Aktywni, Świadomi i Zdrowi -Seniorzy 2019*, na który uzyskano dotację w drodze konkursu z Urzędu Marszałkowskiego w kwocie 9 920,00 złotych.

Projekt realizowano we współpracy z Harcmistrzowskim Kręgiem Instruktorskim „Czerwona Szpilka”. Uzyskane wsparcie Województwa Lubuskiego w 2019 roku w ramach działania na rzecz seniorów w województwie lubuskim wynikającego z „Wojewódzkiego Programu na Rzecz Osób Starszych” miało na celu:

a) zwiększanie poziomu aktywności osób starszych, b)wzmocnienie i promowanie integracji międzypokoleniowej, c) zwiększanie świadomości osób starszych na temat przemocy.

Zrealizowaliśmy zadania według założonych etapów w terminie od 25.05.2019 do 15.12.2019.

1 i 2 działanie, jakim się zajął zespół, była promocja i rekrutowanie 15 – 20 uczestników projektu, To działanie udało się znakomicie, już podczas pierwszego działania rekrutacyjnego i warsztatu integracyjnego w Bursie w Zielonej Górze utworzono zintegrowaną grupę deklarującą udział we wspólnych przedsięwzięciach zawartych w harmonogramie oferty,

którą zaproponowano uczestnikom. Były to ,m.in.: Wspomniany warsztat integracyjny, pogadanka „*Jak zadbać o swoje zdrowie*”, dwie wycieczki, spotkania rocznicowe poza miejscem zamieszkania. Udało nam się zintegrować we wspólnym działaniu grupę z Zielonej Góry i Sulechowa,

Dużo uwagi poświęciliśmy na zorganizowanie dwóch wycieczek p.n. 15. Lat w Unii Europejskiej po województwie lubuskim, w których uczestniczyło ok. 40 senierek/seniorów. Wybór miejsc, które zaproponowaliśmy nie był przypadkowy. Dwie miejscowości – na północy (Paradyż i Łągów) i na południu Łęknica – Park Mużakowski o utartej renomie grupa odkryła na nowo, szczególnie miejsca związane z naszą bytnością w Unii Europejskiej. Zaskoczyła nas pozytywna energia jaka towarzyszyła przy zwiedzaniu miejscowości, jak wspaniale grupa zintegrowała się, jakie zostały wykonane zdjęcia, które posłużyły nam do zrealizowania wystawki fotograficznej, której wernisaż odbył się podczas sesji. **Kolejne duże działanie zrealizowane zgodnie z harmonogramem to Sesja „Lubuskie w Unii Europejskiej** – nasz udział w akcesji i integracji europejskiej”. Swoją aktywność i dorobek w tym zakresie, prezentowali seniorzy z Harcmistrzowskiego Krąg Instruktorskiego „Czerwona Szpilka”, ZTE „Civilitas” i Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Prezentowano uwagi i spostrzeżenia z wizyty w Państwowym Archiwum w Zielonej Górze, odbył się wernisaż wystawki z wycieczek 15. Lat w Unii Europejskiej oraz prezentowano ciekawe dokumenty i zdjęcia realizowanych przez lata projektów z archiwum ZTE „Civilitas” wspólnie z ODN oraz RAA Brandenburg.

Udało nam się zachęcić uczestników projektu do aktywnej, świadomej troski o swoje zdrowie poprzez poszukiwanie, samokształcenie i stosowanie prostych, naturalnych rozwiązań. Seniorzy okazali się bardzo aktywnymi uczestnikami pogadanki ***Jak zadbać o swoje zdrowie***. Pogadankę, która trwała 3 h dydaktyczne przeprowadziła zaproszona specjalistka.

Zrealizowaliśmy 7 spotkań po 2 h dydaktyczne każde przy udziale łącznie ponad 200 senierek/seniorów. Podczas, których studenci Naukowego Koła Praw Człowieka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego (4-5 rok studiów) podnieśli świadomość uczestników o potencjalnych zagrożeniach przemocą wobec osób starszych oraz zaznajomili seniorów z innymi aspektami prawnymi. Rozdano przeszło 200 egz. broszur Pt. „*Prawo przyjazne seniorom*”- broszura informacyjna. Spotkania odbywały się w kilku miejscowościach różnych powiatów. W tej części projektu udział wzięło wg list obecności 178 osób (nie wszyscy się wpisywali) np. w Kole ZNP w Z. Górze seniorów/senierek spoza stałej grupy projektu. Spotkania prowadzone przez studentów (gdzie rozdano blisko 240 egz. broszur nt. „*Prawo przyjazne seniorom*”) odbyły się w LCW w Zaborze (dla stałej grupy projektowej), w Zbąszynku, Kargowej, Sulechowie, w Zielonej Górze (Koło ZNP, Dom Dziennego Pobytu na Oś. Pomorskim, Dom Opieki przy ul. Słowackiego).

Podsumowanie całego projektu, na którym zebrano uwagi, oceny i wnioski senierek/seniorów do przygotowania kolejnego projektu. Uzgodniono, że na etapie planowania odbędzie się spotkanie najbardziej zaangażowanej grupy, która proponuje działania, które mogą być szczególnie atrakcyjne i „wyciągające” emerytów z domu. Wskazano, że dużym zainteresowaniem cieszą się wyjazdy i wędrowki nie tylko busem, do ciekawych miejsc w lubuskim, których wielu nigdy nie odwiedziło mimo wieloletniego zamieszkiwania w tym województwie. Wyzwaniem może być zainteresowanie grupy

seniorów posługiwaniem się komputerem i telefonem komórkowym. Koordynatorem projektu był Leszek Kornosz we współpracy z D. Barczyńskim (wolontariusz).

3.Trzeci projekt zaakceptowany do dofinansowania w trybie pozakonkursowym, to **17.Objazdowy Festiwal Filmowy Watch Docs- Prawa Człowieka w Filmie** z dotacją 4.500,00 PLN z Urzędu Marszałkowskiego.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka była organizatorem ogólnopolskiego **17 .Objazdowego Filmowego Festiwalu Watch Docs Prawa Człowieka w Filmie**, nasze Towarzystwo podpisało umowę z Fundacją jako współorganizator lokalny (zielonogórski).

Zadanie to realizowaliśmy we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji – Katedrą Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

17. OBJAZDOWY FESTIWAL FILMOWY WATCH DOCS – PRAWA CZŁOWIEKA W FILMIE miał na celu zaprezentowanie wybranych i udostępnionych filmów omawiających tematykę praw człowieka, zaprezentowanych w zeszłorocznej edycji warszawskiego Międzynarodowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS. Festiwal WATCH DOCS to spotkanie, podczas którego sztuka filmowa opowiada o historiach społeczeństwa i jednostki w pogłębiony sposób, przez pryzmat praw człowieka.

Uczestnicy pokazów wzięli udział w czterech tematycznych dyskusjach panelowych po projekcji filmów. Dyskusje prowadziły m.in. ekspertki z Wydziału Prawa UZ i Okręgowej Rady Adwokackiej w Zielonej Górze, socjologowie, edukatorzy.

Wydrukowano i rozpowszechniono 400 egz. ulotek, 40 plakatów i zaproszeń promujących

17. Objazdowy Festiwal Filmowy Watch Docs Prawa Człowieka w Filmie.

Zamieszczono informacje na stronie internetowej, na FB, info ze spotkania 17. Watch Docs w Radiu Index, radio Eska, Radio Zachód oraz informacja o Festiwalu w Telewizji TVP3 Gorzów Wielkopolski.

W tym roku w ramach realizacji 17. Objazdowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS odwiedziliśmy trzy miejscowości (Zielona Góra, Sulechów, Nowa Sól) – łącznie Festiwal trwał 4 dni. Zaprezentowano 8 filmów, przeprowadzono dyskusje panelowe z udziałem ekspertów. Pierwszego dnia (20.11.2019 – środa) Festiwal odbył się w Sulechowskim Domu Kultury im. Fryderyka Chopina (Al. Wielkopolska 3).

Zaprezentowano filmy: „FEDERACJA ROSYJSKA KONTRA OLEG SENCOW”. Po filmie **odbyła** się także dyskusja

z publicznością: *Rola niezależnego sądownictwa* (dyskusja z udziałem mecenas Anny Wojniusz - z ramienia Naczelnej Rady Adwokackiej). Następnie wyświetlono film „Trochę Radości w tej walce” oraz „Twoja Własna Prawda”. Pierwszy raz festiwal zawitał do Sulechowa. Informację o rozpoczynającym się Festiwalu przedstawiła telewizja TVP3 z Gorzowa Wielkopolskiego. Łącznie na Festiwalu w Sulechowie było ok. 20 osób. Dyskusja z publicznością była bardzo ciekawa i pomimo niewielkiej grupy widzów, można stwierdzić, że widzowie zadawali pytania i mieli swoje przemyślenia.

Drugi pokaz odbył się 21.11.2019(czwartek), Na Wydziale Prawa i Administracji, Uniwersytetu Zielonogórskiego (ul. Plac Słowiański 9). Podczas drugiego dnia wyświetlono ten sam zestaw filmów co w Sulechowskim Domku Kultury. Jednak odbiorcami tego dnia byli głównie studenci prawa, oraz uczniowie: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Zielonej Górze (uczestniczenie w pokazie było inicjatywą uczniów, którzy usłyszeli o pokazie w Radio Index) oraz uczniowie ze Szkoły Myślenia Twórczego w Zielonej Górze.

Dyskusję z publicznością wspierały dr Anna Chodorowska – Uniwersytet Zielonogórski, Wydział Prawa i Administracji oraz mecenas Anna Wojniusz - z ramienia Naczelnej Rady Adwokackiej. Najbardziej aktywną grupą odbiorców była młodzież (uczniowie szkół). Łącznie podczas pokazu było ok. 50 osób.

Trzeci pokaz odbył się w piątek 22.11.2019 w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego "Elektryk", Nowa Sól (Kościszki 28). Ten dzień skierowany był do młodzieży ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej. W pokazie uczestniczyła młodzież z CKZiU „Elektryk” (najliczniej) oraz przedstawiciele pozostałych szkół – z każdej szkoły ok. 10 aktywnych reprezentantów (uczniów) wraz z nauczycielami: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 „Spożywczak”, Liceum Ogólnokształcące w Nowej Soli, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 „Nitki”. Na widowni zasiedli również przedstawiciele Szlachetnej Paczki z Nowej Soli. Widzowie obejrzeni 2 filmy: „Czarna Owca” oraz „Noc nad Nowym Jorkiem”. DYSKUSJA Z MŁODZIEŻĄ: Jak budować tożsamość w młodym wieku? Jak reagować na nietolerancję? współprowadziła Anna Maslej (mediator - edukator). Dyskusja była bardzo ożywiona. Łącznie na widowni było ponad 100 osób.

Czwarty pokaz odbył się 25.11.2019 poniedziałek, Zielonogórski Ośrodek Kultury „Hydrozagadka” (ul. Festiwalowa 3). Pokaz odbył się w godzinach popołudniowych i był skierowany do każdej osoby zainteresowanej tematyką praw człowieka. Pokazaliśmy trzy filmy: „Dobra Zmiana”, „6...5...4...3...Na Ulicy”, „Przeciw Społeczeństwu Obywatelskiemu”. Po pierwszym filmie odbyła się dyskusja z publicznością: pt. *Czy można się różnić, a jednocześnie współpracować na rzecz Polski? Jakie znaczenie mają protesty i ruchy społeczne?* Dyskusję wspierali Adam Szulczewski – Fundacja na rzecz Collegium Polonicum; dr hab. Lech Szczegóła, prof. UZ. – Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Socjologii, dr hab. Mariusz Kwiatkowski, prof. UZ - Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Socjologii. Łącznie uczestniczyło ok. 30 osób.

Informacja o Festiwalu pojawiła się na stronie www.civilitas.org.pl, na Facebook ZTE „Civilitas” (jako wydarzenie: 17. Objazdowy Festiwal Filmowy WATCH DOCS – Zielona Góra), na stronach Facebookach Koła Naukowego Praw Człowieka i Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego. Organizatorzy byli w mediach: Radio Eska, Radio Zachód, Radio Index. Ulotki, plakaty i zaproszenia zostały dostarczone m.in. do Uniwersytetu Zielonogórskiego, Ośrodka Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze, Sulechowskiego Domu Kultury, CKZiU „Elektryk” w Nowej Soli, do kół seniorów (w Koło Emerytowanych Nauczycieli ZNP w Zielonej Górze i Sulechowie).

Wkład osobowy, to znaczący udział merytoryczny i techniczno-organizacyjny kilku członków ZTE „Civilitas”, nauczycieli akademickich UZ, studentów Naukowego Koła Praw Człowieka, udział adwokata z Okręgowej Rady Adwokackiej, także nauczycieli w N. Soli (CKZiU „Elektryk” i „Spożywczak”) na etapie przygotowania projektu i w czasie jego realizacji m.in. rozpowszechnienie plakatów, ulotek, zaproszeń, udostępnienie sali itp. Wkład rzeczowy, to przede wszystkim pozyskanie bezpłatnie od Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka filmów, projektów materiałów promocyjnych, bezpłatne udostępnienie sali projekcyjnej na UZ w części Festiwalu organizowanej przez Naukowe Koło Praw Człowieka UZ, bezpłatne korzystanie z sali w CKZiU „Elektryk oraz Sulechowskim Domu Kultury ” i w Zielonogórskim Ośrodku Kultury, w którym zapewniono szczególnej jakości projekcję filmów. Koordynatorką projektu była Monika Robaszyńska.

4. Letnia Szkoła Studentów Filologii Polskiej z Homla

Dość niespodziewanie, w trybie ekspresowym z inicjatywy i we współpracy z prof. Ryszardem Asienkiewiczem z Katedry Sportu i Promocji Zdrowia Uniwersytetu Zielonogórskiego i ZTE „Civilitas” przy finansowym wsparciu Urzędu Marszałkowskiego (Biuro Współpracy z Zagranicą) w Zielonej Górze zorganizowano pobyt 12 osób z Uniwersytetu w Homlu na Białorusi w terminie od 15 do 20 lipca 2019 roku. Dotacja Urzędu Marszałkowskiego (edukacja) dla ZTE „Civilitas” 2.099,00 PLN.

Zadanie publiczne *Letnia Szkoła Studentów Filologii Polskiej z Homla na Białorusi* miało na celu m.in. **doskonalenie kompetencji w posługiwaniu się językiem polskim w życiu codziennym**, poznawanie Uniwersytetu Zielonogórskiego, zmiany w życiu Polaków po 15 latach w Unii Europejskiej, oraz budowanie przyjaznych relacji między ludźmi.

Przyjęty program *Letniej Szkoły* został w pełni zrealizowany a założone cele osiągnięte. Zadanie było realizowane w Zielonej Górze, w Żaganiu, Drzonkowie, Zaborze poprzez:

- poznanie Uniwersytetu Zielonogórskiego, kierunków studiów, laboratoriów, warunków studiowania, w tym dla studentów z zagranicy – spotkanie z prorektorem w Rektoracie UZ;
- przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych m.in.: a) języka polskiego dla obcokrajowców z wykorzystaniem laboratorium językowego w Instytucie Filologii Polskiej UZ, nowej bibliotece UZ; b) wybranych elementów historii regionalnej (wizyta w Pałacu w Żaganiu i Muzeum Obozów Jenieckich, oraz miasta Zielonej Góry – spacer po centrum miasta z przewodnikiem, zwiedzanie Muzeum Ziemi Lubuskiej); c) poznanie regionalnej tradycji winiarskiej – zajęcia w Lubuskim Centrum Winiarstwa w Zaborze;
- poznanie atrakcyjnych form edukacji dzieci, młodzieży, studentów m.in. poprzez uczestnictwo w seansie edukacyjnym w Centrum Nauki im. Keplera – Planetarium i w Centrum Przyrodniczym w Zielonej Górze;
- poznanie wybranych, regionalnych możliwości aktywnego wypoczynku w ośrodkach sportu i rekreacji (zajęcia w Centrum Rekreacyjno- Sportowym w Z. Górze, w tym w Wojewódzkim Ośrodku Sportu i Rekreacji – Drzonków. Trudne, ale bardzo pożyteczne i wspaniałe spotkanie.

Koordynatorem projektu był Dobiesław Barczyński

5. **Nauczanie języka polskiego jako obcego przy zastosowaniu tablicy interaktywnej**, projekt realizowany w trybie pozakonkursowym z inicjatywy Instytutu Filologii Polskiej UZ, we współpracy z ZTE „Civilitas” przy wsparciu finansowym Miasta Zielona Góra (z funduszu radnego Marka Budniaka) w kwocie 6.500,00 PLN. To zadanie publiczne zostało zrealizowane poprzez:

1) zakup (w komplecie technicznym z oprogramowaniem) tablicy interaktywnej i jej zainstalowanie w sali dydaktycznej nr 203 Instytutu Filologii Polskiej UZ przy al. Wojska Polskiego 69 w Zielonej Górze;

2) zestaw jest i będzie wykorzystywany w nauczaniu języka polskiego jako obcego, jako przedmiot służący realizowaniu projektów edukacyjnych we współpracy z Instytutem Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, w tym projektu *Slucham, rozumiem, działam. Poszerzanie kompetencji językowych cudzoziemców w celu zapobiegania alienacji społeczno - zawodowej*;

3) celem zastosowania tablicy interaktywnej jest m.in. zwiększenie efektywności nauczania, skrócenie czasu dla uzyskania podstawowych kompetencji językowych przez cudzoziemców i zwiększenie liczby uczestników zajęć edukacyjnych;

4) projekty mają i będą miały charakter interkulturowy, w zamierzeniu mają wpływać na poziom integracji społecznej poprzez dynamiczne ujmowanie tożsamości językowej uczestnika, poszanowanie jego języka i poczucia przynależności narodowej i kulturowej. To działanie ma na celu projektowanie pozytywnych relacji w środowisku językowym poprzez zrozumienie, naukę i współdziałanie.

Realizacja zadania jest także odpowiedzią na rosnące potrzeby Miasta Zielonej Góry województwa lubuskiego w zakresie wspierania przez edukację rozwoju kompetencji komunikacyjnych cudzoziemców, ale również przygotowanie metodyczne nauczycieli do pracy z dziećmi obcojęzycznymi, w tym powracającymi z zagranicy dziećmi polskimi.

Zestaw interaktywny był już i będzie wykorzystywany m.in. do już rozpoczętego zadania, jakim jest trzyletni projekt *Slucham, rozumiem, działam. Poszerzanie kompetencji językowych cudzoziemców w celu zapobiegania alienacji społeczno-zawodowej* i kolejnych zadań.

Udział merytoryczny i techniczno-organizacyjny członków ZTE „Civilitas” i nauczycieli akademickich na etapie przygotowania i wdrożenia projektu.

Podpisane porozumienie o użyczeniu przez ZTE „Civilitas” zestawu z tablicą interaktywną Instytutowi umożliwi korzystanie z wyposażonej sali dydaktycznej na zadania wspólne lub realizowane przez ZTE „Civilitas”.

Koordynatorem projektu był Dobiesław Barczyński.

6. Wyjazd studyjny na 19. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Watch Docs. Prawa Człowieka w Filmie w Warszawie.

W zadaniu publicznym *„Wyjazd studyjny na Międzynarodowy Festiwal Filmowy Watch Docs. Prawa Człowieka w Filmie”* do Warszawy, wzięło udział 11 osób, w tym członkowie Zielonogórskiego Towarzystwa Edukacyjnego „Civilitas” i grupa 8 studentów Naukowego Koła Praw Człowieka – Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego. Byli to przede wszystkim ci studenci, którzy uczestniczyli w organizacji w Zielonej Górze 17. Objazdowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS – Prawa Człowieka w Filmie w roku 2019. oraz w innych projektach ZTE „Civilitas”. Uczestnicy wzięli udział w dwóch pokazach filmów dokumentalnych: 6 grudnia wieczorem w Centrum Kultury Zamek Ujazdowski i następnego dnia w kinie KINOTEKA w Pałacu Kultury i Nauki - organizowanego już po raz 19 w Warszawie przez Helsińską Fundację Praw Człowieka i jej partnerów. Uwagę studentów zwróciły dwa filmy: *„Bunt”*, który opisuje losy mieszkańców Hong-Kongu, którzy walczą o suwerenność swojego prawa i sprzeciwiają się restrykcjom narzucanym przez Pekin. Głównym postulatem protestujących jest zaprzestanie prac nad ustawą, która pozwoliłaby na ekstradycję obywateli Hong- Kongu do Chińskiej Republiki Ludowej i osądzenie ich według prawa chińskiego. W filmie przedstawiono historię zamieszek oraz metody walk, których używają obie strony konfliktu. Drugi film to *„Exodus”*- przedstawia losy Afgańczyków, którzy chcą powrócić do swych domów z terytorium Iranu. Jest to spowodowane sankcjami nałożonymi na Iran przez Stany Zjednoczone i pogorszenie się waluty Iranu. Film przedstawia procedurę odprawy, której podlega każdy Afgańczyk opuszczający Iran. Są to zarówno dorośli mężczyźni, jak i kobiety oraz dzieci. Wiele z tych osób jest okaleczonych przez pracę przy budowie osiedli mieszkalnych lub przez ruchome części maszyn w fabrykach. Wszystkie te osoby zwróciły uwagę na bardzo niski stan opieki zdrowotnej i ubezpieczeń społecznych w Iranie. Wiele osób wraca do Afganistanu tylko po to, aby odbyć leczenie. W trakcie kontroli tożsamości wiele osób zostało rozpoznanych, jako te, które fałszowały swoje prawdziwe dane osobowe w celu emigracji ekonomicznej do Iranu, jeszcze przed nałożeniem embarga przez USA. Wiele z tych osób zostało zmuszonych przez władze Iranu do przymusowego państwa.

Wyjazd studyjny w/w grupy był ważny, gdyż miał na celu zaobserwowanie, jak takie przedsięwzięcie jest organizowane w stolicy, jakie pomysły są możliwe do wykorzystania w Zielonej Górze i na innych pokazach w kolejnych latach. Uczestnicy, tym studenci prawa wzbogacili wiedzę z zakresu praw i wolności człowieka. Była też okazją do zwiedzenia Sejmu za sprawą jednego z zielonogórskich senatorów. Dla studentek i studentów prawa było to ważne wydarzenie.

7. Zadanie publiczne ODNOWA – czyli rozwój Zielonogórskiego Towarzystwa Edukacyjnego „Civilitas”.

DOTACJA NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego dla ZTE „CIVILITAS” uzyskana w drodze konkursu.

Wniosek został złożony w ramach konkursu ogłoszonego w Priorytecie 1a - Wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego Edycja 2019 Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich. Wniosek został opracowany przez Barbarę Benyskiewicz i Marię Furtak przy współpracy z Dobiesławem Barczyńskim i złożony do Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, po ocenie został zakwalifikowany i uzyskał dotację na lata 2019-2021 na łączną kwotę **347 570,00 złotych**. W ramach projektu, w latach 2019-2021 planujemy realizację działań w obszarach: Obszar I: wzmocnienie działań statutowych i rozwój instytucjonalny organizacji. Obszar II: szeroko pojęte prawa człowieka (dziecka): działalność Punktu Konsultacyjnego Porad Prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka (w tym praw dziecka) – wznowienie działalności od 01.12.2019 - 2 godz./tyg. – odbiorcy np. nauczyciele, rodzice, dzieci i młodzież, seniorzy; prowadzenie cyklicznych warsztatów w przedszkolach i szkołach w ramach Programu Wychowania w Kulturze Praw Człowieka m.in. „Wiem, że wszyscy ludzie są równi”, „Znam swoje prawa”, „Przeciw przemocy w sieci”. Obszar III: samorządność i współpraca w szkole: „Synergia – prawo, samorządność i współpraca w naszej szkole” - pilotażowy program dla 12 szkół (6 szkół 2020 r., 6 szkół 2021 r.): Cel: wzmocnienie roli uczniów i rodziców w procesach podejmowania decyzji, wzmocnienie współpracy wszystkich podmiotów w szkole. Działania: szkolenia, warsztaty i konsultacje dla reprezentantów społeczności szkolnej: uczniów, rodziców i nauczycieli; konferencja podsumowująca program, prezentacja założonych celów oraz ich przełożenia na osiągnięte rezultaty, wnioski i rekomendacje. Obszar IV: praca z dziećmi obcojęzycznymi: Seminarium w Słubicach: Jak pracować z dziećmi obcojęzycznymi? Wyjazd studyjny dla nauczycieli (1 dzień) do szkół w Brandenburgii: Metodyka pracy z dziećmi obcojęzycznymi. Wszystkie przedstawione wyżej działania są bezpłatne dla odbiorców. Zadanie rozpoczęto od 01 września 2019 do 31 grudnia 2019 roku z budżetem **83 086,00 PLN**.

Zgodnie z wnioskiem powołano Zespół Zadaniowy w składzie: 1) Dobiesław Barczyński – kierownik zadania; 2) Maria Furtak – specjalista ds. monitoringu i ewaluacji; 3) Barbara Benyskiewicz – specjalista ds. szkoleń /dyrektor LOEU „Civilitas”; 4) Lidia Kaźmierczak – sekretarz biura; 5) Agnieszka Zawistowska – specjalista ds. promocji; 6) Piotr Michalski – administrator strony internetowej.

Najważniejsze zadania *ODNOWY*.... realizowane od września do końca grudnia 2019:

1. podpisanie z ODN *Porozumienia o kontynuowaniu współpracy...*, m.in. lokal 401 na biuro i siedzibę ZTE „Civilitas”, salę 302 do szkoleń i innych potrzeb statutowych;
2. planowanie, projektowanie, wybór i zakupy wyposażenia biura i sali dydaktycznej oraz materiałów biurowych i szkoleniowych;
3. przygotowanie założeń programowych i zlecenie szkolenia *Jak zorganizować warsztaty z zakresu praw człowieka?* Uczestnicy, to studentki i studenci Naukowego Koła Praw Człowieka (8 osób w czasie 8 godzin) w celu przygotowania do prowadzenia warsztatów

Wychowanie w kulturze Praw Człowieka w przedszkolach i szkołach (edukatorzy to Ewa Bemnowicz i Sebastian Zakręta);

4. przygotowanie merytoryczne i organizacyjne szkolenia dla 15 członków ZTE „Civilitas” nt. *Odnowa w Zarządzaniu w NGO*. Szkolenie zorganizowano we współpracy z OWES z Zielonej Góry w ośrodku w Kolesinie koło Babimostu. (Barbara Benyskiewicz, Monika Robaszyńska);
5. zlecenie opracowania nowej strony internetowej ZTE „Civilitas”- spotkania konsultacyjne (Agnieszka Zawistowska, Piotr Michalski, M. Furtak, B. Benyskiewicz);
6. promocja: informacja w czasopiśmie GRONO, audycja w Radiu Index, Radiu Zachód, tablice informacyjne na budynek, na drzwi, logotypy na dokumenty, nalepki na sprzęt, banery do sali (Agnieszka Zawistowska, Monika Robaszyńska, Dobiesław Barczyński);
7. środki na usługi biura rachunkowego do końca 2019 roku;
8. coaching - szkolenie uzupełniające dla 2 osób;
9. wprowadzanie zmian w budżecie i wnioskowanie do akceptację do NIW;
10. urządzenie biura, przeprowadzka do nowego lokalu dokumentów archiwalnych, bieżących, części wyposażenia, znakowanie, brakowanie zużytego sprzętu, niby rzecz banalna, ale przysparzająca wielu problemów, to zmiana adresu itp.
11. zgodnie z założeniami zadania ODNOWA... we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli (przy wsparciu i aktywności ze strony dra Lecha Sałacińskiego) wznowiono kontakty z RAA Brandenburg (Poczdąm – Frankfurt n/O – Zielona Góra).

Pełny tekst sprawozdania z realizacji zadania **ODNOWA...** w roku 2019 został zaakceptowany przez dyrektora Narodowego Instytutu Wolności w Warszawie i jest dostępny w biurze ZTE „Civilitas”.

8.Działalność Lubuskiego Ośrodka Edukacji Ustawicznej „Civilitas” w 2019 roku.

Odpłatna działalność statutowa jest oparta głównie na prowadzeniu szkoleń w ramach **Lubuskiego Ośrodka Edukacji Ustawicznej „Civilitas”**.

W zadaniu *ODNOWA – rozwój ZTE „Civilitas”* Ośrodkowi i jego dyrektorowi przypisano szczególnie ważne zadanie polegające na uzyskaniu zdolności prowadzenia m.in. komercyjnych form szkoleniowych, które umożliwią nie tylko samofinansowanie się LOEU, ale także pozyskanie środków finansowych na część działalności statutowej ZTE „Civilitas”.

W ciągu 4 miesięcy roku 2019 przygotowano materiałną bazę szkoleniową, która już uwzględniła formę szkoleń zdalnych. Dysponujemy bardzo dobrze wyposażoną na 30 miejsc salą dydaktyczną ze sprzętem edukacyjnym.

Przychód ze szkoleń za rok 2018 r. wynosił 6.152,80 złote. Za rok 2019 wynosi 1 947,12

W szkoleniach uczestniczyły w roku 2018 ogółem 192 osoby. W roku 2019 uczestniczyło 148 osób. Dyrektorem –wolontariuszem LOEU „Civilitas” w roku 2018 była mgr Lidia Kaźmierczak do końca sierpnia 2019. Następnie, w ramach zadania *ODNOWA....* Rolę tę przejęła mgr Barbara Benyskiewicz do końca roku 2019.

Zestawienie szkoleń przeprowadzonych w 2019 roku

L.p.	Nazwa szkolenia	Liczba uczestników	Uwagi
1.	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu wg nowych regulacji prawnych.	14	
2.	Metoda projektowania okazji edukacyjnych.	9	
3.	Sztuka mediacji- jak rozwiązywać konflikty w relacji: uczeń-uczeń, nauczyciel-nauczyciel, uczeń-nauczyciel, dyrektor-nauczyciel	25	
4.	Coaching w pracy nauczyciela.	10	Wolsztyn
5.	Jak zorganizować warsztaty z zakresu praw człowieka?	9	Odnowa... Studenci NKPC
6.	Odnowa w zarządzaniu NGO	15	Odnowa... W Kolesinie Członkowie Civilitas
7.	Konstruktywna konfrontacja- jak sobie radzić z trudnymi zachowaniami?	11	Wolsztyn
8.	Zajęcia z zakresu praw człowieka (dla cudzoziemców)	55	Projekt <i>Slucham...</i> <i>Partnerstwo</i> <i>z UZ</i>
9.	Razem:	148	

9. Nieodpłatna działalność statutowa

Wykaz projektów realizowanych przez ZTE „Civilitas” w 2019 r. z pozyskanych dotacji.

Lp.	Nazwa projektu	Źródło współfinansowania	Kwota otrzymanej dotacji:	Wkład własny z 1%
1.	<i>Aktywni, Świadomi i Zdrowi-Seniorzy 2019</i>	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	9. 9200,00 zł	314,50
2.	<i>Letnia Szkoła Studentów z Homla</i>	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego Departament Infrastruktury Społecznej	2.139,00 zł	0,00

		Biuro Współpracy z Zagranicą		
3.	„Program Wychowania w Kulturze Praw Człowieka”	Ze środków 1% dla OPP ZTE „Civilitas”	0,00	769,00
4.	„17. Objazdowy Festiwal Filmowy Watch Docs Prawa Człowieka w filmie.”	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego Departament Infrastruktury Społecznej	4.500,00 zł	248,,00
5.	Nauczanie języka polskiego jako obcego przy zastosowaniu tablicy interaktywnej	Miasto Zielona Góra (ze środków radnego Marka Budniaka)	6.500,00	480,00
6.	Zadanie publiczne ODNOWA-rozwoj ZTE „Civilitas”	Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Warszawa	83. 086,00	0,00
7.	Słucham,rozumiem, działam. Poszerzenie kompetencji językowych cudzoziemców w celu zapobiegania alienacji społeczno-zawodowej. Zajęcia z praw człowieka. (partnerstwo UZ - ZTE”Civilitas”)	Projekt finansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020	10 250,00	0,00
8.	Wyjazd studyjny na Międzynarodowy Festiwal Filmowy Watch Docs. Prawa Człowieka	Miasto Zielona Góra (ze środków radnego Janusza Rewersa)	4 000,00	40,76
			Ogółem za 2019	1.852,26

2018 r. **6.837,92 zł**

10.Pozostałe wybrane sprawy, działania:

1.Kontrola Departamentu Infrastruktury Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w okresie wakacji 2019 – dotyczyła dokumentacji projektu 16. Objazdowego Festiwalu Watch Docs Prawa Człowieka w Filmie z roku 2018. W toku kontroli wykazano, że składki ZUS i podatki do US od umów-zleceń zostały wpłacone po terminie obowiązywania umowy o realizację tego zadania publicznego (choć w terminie ustawowym do dnia 15 i 20 miesiąca następującego po dokonaniu wypłaty wynagrodzeń). Uznano, że część należności pochodząca z dotacji UM została pobrana w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi z odsetkami. To kwota łączna **456,09 PLN**. Została wpłacona z konta ZTE „Civilitas” na wskazane w decyzji konto Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze. Prezes – D. Barczyński uznał, że

niedostatecznie nadzorował rozliczenie projektu i zwrócił tę kwotę w dwóch ratach (03.11.2019 i 11.12.2019) na konto ZTE „Civilitas”. Zarząd ZTE „Civilitas” przyjął tryb obiegu dokumentów i określił odpowiedzialność, w tym koordynatora za rozliczenie w terminie wszystkich kosztów.

11.Finanse ZTE „Civilitas”

Stowarzyszenie opiera swą działalność głównie na środkach pozyskanych na realizację projektów, odpłatnej działalności szkoleniowej oraz wpłat z 1% .

1.Wpływy z 1% podatku od osób fizycznych:

a) Przychód z 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego za 2018 r. wyniósł zaledwie **3 084,10 PLN** i był niższy uzyskanego za rok 2017.

b)Wykorzystanie przychodu z 1% na cele statutowe pożytku publicznego:

Pozyskana kwota wraz z zaoszczędzonymi środkami z okresu wcześniejszego została przeznaczona zgodnie z przepisami na działania statutowe pożytku publicznego, w tym zgodnie ze wskazanymi przez część podatników celami szczegółowymi. Pełną informację zawiera dostarczone Członkom „Sprawozdanie finansowe za rok 2019”.

W roku 2019 zakupiono ze środków 1% aparat słuchowy dla małoletniego Kajetana H. za kwotę **3 124,00 PLN**, ponadto wniesiono wkład własny do projektów jak w tabeli wyżej (Program Wychowania w Kulturze Praw Człowieka, 17. Objazdowy Watch Docs, Aktywni, Świadomi i Zdrowi- Seniorzy 2019, Nauczanie języka polskiego jako obcego przy zastosowaniu tablicy interaktywnej, Wyjazd studyjny na Międzynarodowy Festiwal Filmowy Watch Docs. Prawa Człowieka

Łącznie projekty dofinansowano na kwotę **1 852,26 PLN**).

c)Działania podjęte przez Zarząd w celu pozyskania wpływów z 1%:

Prowadzono akcję promocyjną na stronie www.civilitas.org.pl i [facebook.pl](https://www.facebook.com/civilitas) pojawiła się możliwość korzystania z darmowego programu PITAX do rozliczania PIT z uzupełnionym nr KRS ZTE „Civilitas” . Niektórzy członkowie ZTE „Civilitas” rozpowszechniali ulotki z lat ubiegłych i materiały o działalności Towarzystwa oraz formularze dla emerytów. Raczej bez większego zaangażowania. Zarząd dziękuje, tym wszystkim osobom, które wybrały ZTE „Civilitas”, jako beneficjenta ich 1% podatku, także przeznaczonego na rzecz Marty i Kajetana oraz wszystkim członkom ZTE „Civilitas”, którzy pamiętali o swojej organizacji.

Zarząd przyjął *Regulamin wydatkowania środków pochodzących 1% podatku*, który zamieszczono na stronie internetowej.

12.Członkowie/Członkinie ZTE „Civilitas”.

W dniu 3 stycznia 2018 r. Towarzystwo liczyło 20 członków. Natomiast Zarząd w dniu 22.02. 2018 postanowił o skreśleniu 3 członków, 8 kwietnia 2019 r. zmarł kolega Stanisław Sokołowski. Na dzień 5 czerwca 2019 ZTE „Civilitas” liczyło 16 członków. Około połowy uczestniczy w jakiegokolwiek aktywności i w życiu organizacji. Tylko 2 osoby opłaciły roczną składkę członkowską za rok 2018, która wynosi zaledwie 10,00 złotych, podobnie w roku 2019 składkę opłaciły jedynie 2 osoby. W roku 2019 jedna osoba złożyła rezygnację z członkostwa.

13. Wnioski, propozycje działania:

1. Kontynuować i wprowadzać nowe zadania (projekty edukacyjne) do współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji i Instytutem Filologii Polskiej UZ – pozytywnie realizowany z Instytutem Filologii Polskiej projekt „Słucham, rozumiem, działam”.
2. Kontynuować współpracę z Naukowym Kołem Praw Człowieka Wydziału Prawa i Administracji UZ, w tym wspólną organizację Objazdowego Festiwalu Wach Docs Prawa Człowieka w Filmie, szkoleń prowadzonych przez przygotowanych studentów w przedszkolach i szkołach w ramach Programu Wychowania w Kulturze Praw Człowieka. Poszukiwać nowych możliwości współpracy z nauczycielami akademickimi.
3. Organizować działania dla pozyskania 1% od osób fizycznych, w tym od emerytów (inny tryb pozyskiwania).
4. Angażować członków do przyjmowania choćby drobnych zadań, za które będą odpowiedzialni a jednocześnie pomogą w administrowaniu organizacją – zadanie nie powiodło się, potrzeba i to bardzo pilna pozostaje aktualna.
5. Zarząd powinien inspirować członków m.in. proponując tworzenie małych zespołów projektowych (2-3 osoby), które przygotowują i przeprowadzają po uzyskaniu środków konkretne zadanie, w tym publiczne.
6. Podjąć próbę zorganizowania młodzieżowego koła przyjaciół praw człowieka (nazwa robocza) spośród aktywnych 16 – latków – zadanie omawiano, ale nie podjęto działań i nie wyznaczono odpowiedzialnej osoby.
7. Szczególnej troski wymaga statutowa działalność odpłatna, ta która może być realizowana przez *Lubuski Ośrodek Edukacji Ustawicznej „Civilitas”* - Zarząd przy udziale kilku zaangażowanych członków powinien pilnie przeanalizować możliwości rozwoju placówki.
8. Proponować edukatorom, którzy nie mają dostatecznych umiejętności udział w bezpłatnych szkoleniach na platformach do zdalnego nauczania.
9. Zarząd powinien regularnie analizować opłacanie składek członkowskich.

Zarząd ZTE „Civilitas”

Dobiesław Barczyński - prezes.....

Agnieszka Zawistowska - skarbnik.....

Maria Furtak - sekretarz.....

Zielona Góra, 25. 06.2020 r.